

طب قانونی - مسائل پزشکی قانونی مربوط به غرق در آب

دکتر حسینقلی قزل ایاغ

رئیس اسبق طب قانونی وزارت دادگستری

د - مسائل پزشکی قانونی مربوط به غرق در آب - اول - آیا غرق در هنگام حیات رخ

داده و باعث مرگ گردیده و یا کشته در آب افکنده شده - وجود خاک بزیر ناخنها و

خراش در پشت انگشتان یک علامت خوبی است که غرق قبل از مرگ اتفاق افتاده ولی

غالباً این علامت دیده نمی شود - همینطور است که کف قارچی شکل جلوی منخرین و

دهان که ثابت می کند آن غریق در آب نفس کشیده . بهترین دلیل آنکه آن مغروق زنده

در آب انداخته شده وجود مقدار زیادی آب در معده و کف فراوان و جسم غریبه در

مجاری تنفس و آب در گوش متوسط است - افزایش حجم ریه ها یک علامت محققى

نیست زیرا این علامت در نتفخ سینه و پهلو نیز یافت می شود . اگر علائم سابق وجود

نداشته باشند بدلیل گندیده بودن نعش و یا هنگام سقوط در آب از خوف سرما مدره باشد

اثبات غیر ممکن است . اولاً در بدن آثار شواهدی که دلالت بر ایجاد گندیده بودن نعش و

یا هتنگام سقوط در آب از خوف سرما مرده باشد اثبات غیر ممکن است . اولاً در بدن

آثار شواهدی که دلالت بر ایجاد مرگ کند موجود نباشد . ثانیاً بوسائل امتحانات تشریحی

نتواند اثبات نماید که شخص در هنگام حیات غرق و خفه شده اما این نوع مرگ هم

ممکن است هیچ علامت ممیزه و مشخصه در روی جنازه نگذارد . دوم - آیا خودکشی

است یا حادثه و یا قتل بدست غیر - تشخیص بین اقسام خودکشی و حادثه بدست مفتشین قضایی است نه از روی تشریح نعش - در حالت قتل گاهی آثار زرد و خورد بسیار واضح و متیقنی موجودند - وقتی زخم دیده شد باید تمیز داد که آیا در زمان حیات تولید شده و یا هنگام غرق از قبیل خوردن جسد بدیوار و یا بکر جی و یا بیسک شیی خارجی دیگر (تشخیص این انواع در یحث ضرب و جرح ذکر شده) سوم - چقدر مدت جسد در آب مانده - این سؤال حل شده است - از درجه عفونت و پوسیدگی جسد با توجه به این نکته که عفونت در آب کندتر رخ می دهد تا در هوای آزاد (رجوع شود به مبحث زمان مرگ) دورژی Devergie برای اثبات و تعیین زمان مرگ در آب جدول ذیل را معین کرده : اول - از سه تا ۵ روز - سختی نعش و سردی بدن و ابتدای سفیدی طبقه ظاهر و جلد . دوم - از ۴ تا ۸ روز - نرم تمام اعضا و رنگ طبیعی جلد و سفیدی زیاد ظاهره جلد میچ دست . سوم - از ۸ تا ۱۲ روز - رخوت و سستی تمام اعضا و طبقه ظاهره جلد پشت دست شروع می کند به سفید شدن و صورت نرم و رنگش پریده تر از رنگ سایر قسمتهای بدن خواهد بود . چهارم - تقریباً ۱۵ روز - صورت کمی باد کرده و دارای لکه های قرمز و قسمت وسط سینه سبز رنگ - طبقه ظاهره جلد دست ها و پاها مجموعاً سفید و شروع بچین خوردن کرده . پنجم - تا یکماه تقریباً صورت قرمز تیره پلکها و لبها سبز لکه قرمز تیره احاطه شده از رنگ سبز در قسمت قدامی سینه طبقه ظاهره جلد دست و پا سفید و ضخیم و پرچین مثل زیر ضماد . ششم - دو ماه تقریباً - صورت تیره و باد کرده -

موها کمی بهم چسبیده - طبقه ظاهره جلد دست و پا در قسمت عمده جدا شده و ناخنها هنوز متصل و چسبیده . هفتم - دوماه ونیم - طبقه ظاهره جلد دست و پا کنده شده - ناخنها هنوز چسبیده رنگ قرمز . نسج سلولی تحت جلدی گردن و محیط خرخره و اعضای محتوی در صندوقه سینه و صابونی شدن جزئی گونه ها و چانه در سطح پستانها و کشاله ران و سطح قدامی ران . هشتم - سه ماه و نیم - خرابی یک قسمت جلد سر و پلک و بینی و صابونی شدن جزئی صورت و قسمت فوقانی گردن و کشن ران و رختن پوست قسمتهای مختلف بدن - برداشته شدن طبقه ظاهره و جلد دست و پا و ریختن ناخنها . نهم - چهارماه نیم - صابونی شدن مجموعه چربی صورت و گردن و کشاله ران و قسمت قدامی رانها - ابتدای طبقه بندی آهکی روی رانها و ابتدای صابونی شدن قسمت قدامی دماغ و رنگ پریدگی قسمت عمده جلد سر و عریانی استخوان سر و ابتدای سستی آن هنگام تابستان این آثار سریعتر رخ می دهد - معهدا ممکن نیست مدت توقف در آب را تعیین نمود مگر با تخمین و تقریب زیادی . سوم - حلق آویزی - طریقه خفقانی که وقوع می یابد بواسطه آویزان کردن بدن بوسیله یک بنده گره خورده بدور گردن . مرگ بوسیله حلق آویز شده از ارداه شخصی لازم نمی دارد که بدن معمولاً بیک فاصله از زمین دور از هر نوع تکیه گاهی آویزان باشد ممکن است اتفاق افتد که بدن خفه شده ایستاده تکیه به دیوار و پاها بر روی زمین و یا دو زانو نشسته و یا چمباته و یا دراز کشیده باشد رسن و رشته در حالیکه روی گردن فشار می آورد قطع دوران دم در دماغ کرده و باعث بیهوشی

فوری گردیده و متوسطاً مرگ در ده دقیقه دست می دهد این نوع خودکشی بسیار متداول بوده و در ۱۸۹۰ مسیحی در فرانسه از ۳۶۸۵ فقره خودکشی بدین طریق ۳۱۳۳ مرد و ۵۵۲ زن شماره کرده اند و در ۱۹۸۴ قبرستانهای پاریس ۴۴ مرده حلق آمیز شده ۴۳ مرد و یکزن دریافت داشته اند . الف - سبب مرگ از راه حلق آویزی - تجربتاً آسانست مطمئن شویم که آویختن بدن حتی ناقص رگهای وداج را مسدود می سازد بطرزی که دوران دم در دماغ قطع گردیده و شرائین فقرات مقدار بسیار کمی خون می دهند و معهداً بیهوشی بسیار سریع رخ دهد و تقریباً بلافاصله در همان آن فشار به اعصاب پنوموگاستریک Pneumogastrique (رویوی معدی) و مجاری هوایی و تنفسی بسرعت باعث مرگ می شود. ب - منظره خارجی یک جنازه - اول گردن - رشته یا طناب یک شیاری Sillon در گردن می گذارد که منظره اش مختلف است - وقتیکه رشته سفت و ناهموار باشد (طناب و شته و تسمه و غیره) شیار شکل یک جوی منظمی پیدا می کند که هر قدر رشته نازکتر باشد و مدت آویزان بودن طولانی تر عمق آنجوی زیادتر است . در این موقع جلد سخت و نازک و محدود به لبه های برجسته آبی رنگ است وقتی حلق آویزی بوسیله یک حوله یا یک شال گردنی انجام یافته باشد و شیار آنها فراح تر و کم عمق تر می شود با لبه هاس نامعین و پریدگی رنگ جلد بدون نازک شدن پوست . در دو حالت گذشته معبر رشته کمی مختلف است - از قسمت قدامی و فوقانی گردن گذشته و بعد مورباً از پایین به بالا و از عقب بجلو و از پشت گوشها عبور کرده و منتهی به قفا می گردد

و یک شکل شلجمی یا نعل اسسبی نشان می دهد تقریباً Paraboblique همیشه یگانه و منحصر و عبورش از بالای حنجره است که عموماً صاف و سر راست نیست هر قدر تعلیق طولانی باشد انسداد مجاری تنفس از چسبیدن بیخ زیان بحلق حاصل می شود جلد شیاز نازک و شفاف و نسج سلولی زیر جلد هم نازک است . دوم - صورت - اگر مدت آویخته بودن خیلی کوتاه باشد صورت منظره طبیعی خود را از دست نمی دهد بالعکس در مدت طولانی صورت متورم و کبود است با برجستگی چشمان و خونمرگی زیر نسج ملتحمه زبان اغلب برجسته و بیرون از دهان و گاهی بین دندانها فشرده می باشد و یک کف خون آلودی از دهان و بینی جاری می شود . سوم - دست و پا و آلات تناسلی - پاها خم شده و در نتیجه سرازیر و آویزان بودن بنفش رنگ گشته . دستها در طول بدن آویزانند و انگشتان سمت میچ خم شده و بعضی اوقات در دست و پا لکه های نرف الدمی دیده می شود . هنگام نزع ممکن است نعوظی بلارده همراه با دفع منی دست دهد که آثارش در پیراهن و شلوار دیده می شود - پس از مرگ قضیت متورم است ولی نه به حد نعوظ . ح - موضوعات پزشکی قانونی نسبت به حلق آویزی - ۱ - آیا میتوان ثابت نمود که مرگ در نتیجه حلق آویزی بوده . مطلقاً هیچ علامت ممیزه وجود ندارد - شیاز جای رشته هم دارای یک منظره است اعم از اینکه حلق آویزی در حیات کسی رخ داده باشد و یا مقتول را از طریق دیگر کشته و برای اشتباه کاری حلق آویزی در حیات کسی رخ داده باشد و یا مقتول را از طریق دیگر کشته و برای اشتباه کاری حلق آویز کرده باشند اما در

این موقع غالباً خونمردگی وجود ندارد - نمی توان بیانی کرد مگر پس از یک مجموعه علائم ثابتة ملحق بعدم وجود جراحاتی از نوع دیگر مرگ .

منابع:

۶- مولف از این قبیل خفه گیها در محبس و کاروانسراها زیاد معاینه کرده .

۷- موضوع یک حلق آویزی - هنگامیکه نماینده مجلس بوده و در اداره پزشکی قانونی

کانمیکردم خبرم کردهند که در دروازه شمیران زن جوانی بوسیله حلق آویزی خود را

کشته و چون مرا با تجربه در این رشته می دانستند تشخيص مرا خواستند آگاه شوند وقتی

به آنمحل حضور یافتم معلوم گردید که نماینده شهربانی همراه با پزشک قانونی او را

معاینه کرده و حلق آویز شده و خفه شده بدست خود تشخيص داده و جواز دفن صادر

کرده اند و روز بعد جنازه اش را دفن و کفن حرکت خواهند داد از شنیدن این خبر بی

اندازه متحیر گشتم چون از روی استاتستیک کسانیکه در اروپا خود را حلق آویز کرده

اند شاید از هر ۵۰ نفر حلق آویز شده یکنفر زن بود و معاینات خود بنده در هنگام اشتغال

به شغل شریف پزشکی قانونی می داشتم کرده بود هیچ اتفاق نیافتاده بود که زن حلق آویز

شده را دیده باشم . در آن روز باران شدیدی در تعقیب روز قبل می بارید پس از ورود به

آن محل دعوت کنان من که برادران مقتوله بودند نظریه مرا خواستند از محل وقوع

حادثه و ندیدن جنازه و رشته گره خورده به درخت تبریزی بسیار باریک و باغچه پر از گل پیش گویی عدم وقوع آن حادثه را کرده برادرانش مخالف گفتارم شدند مدرک آنها این بود که شوهرش از خانه همسایه آمده و آن همسایه آمده و آن منظره نگریسته (ضمنا

ناگفته نماند یکی از برادرهای مقتوله شوهر خواهر شوهر مقتوله می بود و در آن زمان توقف من بامر آن برادر حمل اثاث البیت خانه را می کردند و شوهر مقتوله هم خود را بحالت ضعف و بیحالی زده بود تمام این گفته ها و کردارها موجب یقینم گردید که این واقعه غیر طبیعی است) و از دیوار پایین آمده و با عجله رشته را از گردن باز کرده و خارج از خانه فریاد کرده و مردم را بکمک طلبیده و توسط تلفن کلانتری ۲ را با خبر

ساخته و نیز برادر های مقتوله را بالاخره روز دیگر که جنازه حمل به غسلخانه شد برای آگاهی خود بحضور یافتم بدون آنکه اخوان مقتوله ملتفت شوند داخل در شستشوخانه شده مشاهده کردم که شیاردور گردن پس از مرگ احداث و ناحیه کبد سیاه و رانها نیز کاملا سیاه شده اند بیرون آمده خواستم مانع از دفن جنازه شده و دادستانرا خبر کرده که پزشک قانونی را روتنه اداره متوفیات کند برادرانش بعنوان حفظ آبرو مانع شده پس از سه روز

جنازه در شمیران معاینه کرده که شوهر آن مقتوله بوده و شرحی نوشته و خود را باعث و قاتل آنزن معرفی کرده و نظریاتم صائب شده .

۸- در محبس و نقاط متفرقه از این نوع خفگیها زیاد معاینه گردیده شده و آنچه زن حلق

آویز شده دیده شده مصنوعی بوده یعنی پس از کشتن او را معلق کرده اند .